

Nr 160

Utlåtande i anledning av motion angående befrielse för fiskefartyg i utrikes trafik från avgiftsskyldighet beträffande oljelagring.

(5:e avd.)

I motionen II: 592 av herr Åberg har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om en författningsändring som medger befrielse från avgiftsskyldigheten beträffande oljelagring för fiskefartyg så att allt yrkesmässigt fiske som sker utanför svenskt territorialvatten blir jämställt med övrig utrikes trafik.

Enligt förordningen den 31 maj 1957 (nr 343) om oljelagring m. m. skall säljare och storförbrukare lagra olja i förhållande till försäljningen respektive konsumtionen. Omfattningen av lagringsskyldigheten beror på vederbörandes s. k. basmängd. I säljarens basmängd inräknas inte vissa kvantiteter, t. ex. inte olja som sålts till förbrukare som själv är lagringspliktig och inte heller olja som sålts för förbrukning vid fartygs drift i utrikes trafik. Den i motionen behandlade frågan om befrielse för vissa fiskefartyg från skyldighet att erlägga avgift beträffande oljelagring avser den beredskapslagringsavgift som oljehandeln debiterar vid försäljning till inte lagringspliktiga kunder. Avgiften är avsedd att finansiera den del av oljehandels lagringskostnader som ej täcks av de statliga oljelagringslånen.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden över motionen från överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap, sjöfartsstyrelsen och generaltullstyrelsen. Därjämte har på utskottets begäran Svenska Petroleum Institutet yttrat sig i ärendet.

Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap framhåller att fiskeri-verksamhet inte kan jämföras med fartygs drift i utrikes trafik med den innebörd sistnämnda begrepp får anses ha i oljelagringsförordningen och att därför leveranser av drivmedel till fiskefartyg för närvarande inte kan godkännas som avdragsgilla vid beräkning av basmängd för säljare av olja. Överstyrelsen har vidare anfört följande.

Därest det av skäl, som det icke tillkommer överstyrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet för beredskapslagringen av olja att bedöma, skulle befinnas motiverat att medge fiskefartyg, varom här är fråga, befrielse från

skyldighet att vid inköp av drivmedel erlægga beredskapslagringsavgift, har överstyrelsen intet att erinra häremot. Därvid synes emellertid erfordras en ändring eller särskilt uttalande beträffande tolkningen av 7 § 2 mom e) i oljelagringsförordningen.

Vid statsmakternas bedömning av förevarande fråga torde böra beaktas beredskapslagringens syfte att trygga tillgången på mineralolja inom landet vid avspärrning och krig. I de för lagringsprogrammen 1958—1962 och 1963—1969 fastställda lagringsmålen ingår jämväl behovet av drivmedel för fisket med hänsyn till dettas stora betydelse för folkförsörjningen under krislägen. Det synes därför inte onaturligt att fisket bidrar med kostnaderna för lageruppbyggnaden i likhet med andra förbrukargrupper, exempelvis jordbruket, som ej själva är skyldiga att lagra olja men vilkas behov av olja på grund av för landet betydelsefull verksamhet under krisförhållanden måste säkerställas genom beredskapslagring enligt gällande bestämmelser.

Enligt den tolkning som *sjöfartsstyrelsen* inlägger i begreppet utrikes fart är en fiskeresä med ett svenskt fiskefartyg från ort inom Sverige till fiskeplats utanför det svenska sjöterritoriet och därmed utanför det svenska tullområdet att hänföra till utrikes fart och detta vare sig fiskeplatsen är belägen inom annat lands territorium eller på internationellt vatten. Med denna utgångspunkt anser styrelsen någon författningsändring inte påkallad för att uppnå det av motionären önskade syftet. Ett uttalande från riksdagens sida torde vara till fyllest. Styrelsen understryker att den inte bedömt huruvida sakliga skäl talar för att fiskefartyg skall på ett eller annat sätt bidra till kostnaderna för lagring av olja, som förbrukas på fartyget.

Generaltullstyrelsen upplyser att ett fiskefartyg som avgår till eller ankommer från internationellt fiskevatten anses i tullhänseende gå i utrikes- trafik vare sig fångsten förs i land på svensk eller utländsk ort.

Svenska Petroleum Institutet hävdar att det är nödvändigt att utta beredskapslagringsavgift vid leveranser till fiskebåtar så länge dessa leveranser medför lagringsplikt för leverantören. Institutet har emellertid inget att erinra mot en ändring av lagringsplikten beträffande fiskefartyg som regelmässigt har sina fångstplatser utanför svenskt territorialvatten och som landar sina fångster i utländska hamnar. Institutet föreslår att motionen överlämnas för överväganden inom 1968 års oljelagringskommitté.

Utskottet. Skyldighet att beredskapslagra olja infördes 1938. Genom beslut av 1957 års riksdag antogs ett nytt system för oljelagringen i samband varmed fastställdes ett program för lagring av mineralolja under femårsperioden 1958—1962. Ett program för ökad lagring av mineraloljor under sjuårsperioden 1963—1969 har därefter godkänts av riksdagen.

1968 års oljelagringskommitté har tillkallats för att lägga fram förslag om beredskapslagringen av drivmedel och bränslen efter utgången av den nu löpande lagringsperioden. I kommitténs uppdrag ingår bl. a. att mot bakgrunden av de erfarenheter som vunnits under den hittillsvarande till-

lämpningen se över den nuvarande oljelagringsförordningen och övriga författningar som rör oljelagringen.

Utskottet förordar att motionen II:592 överlämnas till kommittén och hemställer

att riksdagen i anledning av motionen II:592 ger Kungl. Maj:t till kännä vad utskottet anfört.

Stockholm den 5 november 1968

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström (s), Gillström (s), Birger Andersson (s), Axel Andersson (fp), Fritz Persson (s), fru Wallentheim (s), herrar Kaijser (h), Nyman (fp), Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Ottosson (h), Herbert Larsson (s), Nils Theodor Larsson (cp), Strandberg (h) och Johan Olsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Karlsson i Olofström (s), Blidfors (s), Ståhl (fp), Almgren (s), Eliasson i Sundborn (cp), fru Lewén-Eliasson (s), herrar Mattsson (cp), Turesson (h), fröken Olsson (s), herrar Johansson i Norrköping (s), Cassel (h), Lindahl (s), Mundebo (fp), Svanberg (s) och Sterne (fp).